

Etsintäkuulutettu: Arvelan kuuluisa pienoismagnetometri

BORIS SALTIKOFF

Vanha geologipolvi muistaa vielä erikoisen geofysikaalisen mittauslaitteen, marssikompassin kokoisen Arvelan pienoismagnetometrin. Tämä laite kulki monen kenttämalminetsijän karttalaukussa. Aikana, jolloin ei ollut saatavissa yksityiskohtaisia aeromagneettisia matalalentokarttoja, sen avulla hahmoteltiin alustavasti magneettisten anomalioiden voimakkuuksia ja laajuuksia, esimerkiksi kansannäytteiden merkittävyyden arvioinnin yhteydessä.

Levanto Oy:n toimitusjohtaja Aukusti Arvela kehitti tämän helppokäyttöisen, ilman sähköä toimivan pienoismagnetometrin ja sen isoveljen, suurikokoisemman tarkkuusmagnetometrin 40–50-lukujen vaihteessa. Levanto Oy:ssä sitä valmistettiin aina 70-luvun alkuun. Siitä tuli suosittu ja kuuluisa artikkeli kotimaassa sekä myös vientituote, jota myytiin moniin maihin aina Kanadaa ja Australiaa myöten. Menipä yksi kappale Arvelan magnetometriä Etelänapamantereelle asti Sir Edmund Hillaryn perustaessa sinne Uuden Seelannin tutkimusaseman.

Nykyisin Levanto on keskittynyt ydinsaamiseen timanttiterien valmistamiseen; syväkairaus- ja betonin poraus- ja kiven ja betonin sahausta varten. Yhtiö on kuitenkin kiinnostunut myös historiallisista juuristaan. Parastaikaa on valmisteilla yhtiön historiikki. Yllätykseksi on huomattu, että Arvelan pienoismagnetometriä ei löydy firman hyllyiltä eikä kenenkään henkilökunnan jäsenen hallusta.

Tästä syystä Levanto Oy vetoaa Suomen koko geologikuntaan etsiessään pienoismagnetometriä kokoelmiaan varten. Jos joku löytäisi hallustaan sellaisen ja luovuttaisi sen Levanto Oy:lle, yhtiö olisi vilpittömän kiitollinen ja on valmis myös

maksamaan siitä. Asiasta voi ottaa yhteyttä Levannon toimitusjohtajaan Patrick Sandmaniin, puh. (09) 5114 7460, e-mail patrick.sandman@levanto.fi. Toivottavasti tällainen laite löytyy ja pääsee vitriiniin todistamaan geologeja palvelevan suomalaisen teollisuuden erästä tärkeää historiallista vaihetta.

GEOLOGI 2007:

Lehden numero	Aineisto toimituksessa	Lehti ilmestyy
3	23.3.	2.5.
4	31.7.	3.9.
5	5.9.	16.10.
6	10.10.	22.11.

Toimitus toivoo lukijoiden lähettävän ehdotuksia Geologissa julkaistavista artikkeleista. Käsikirjoitusten lähettäjien toivotaan tutustuvan huolellisesti Geologin kirjoitusohjeisiin. Ohjeet löytyvät verkosta: <http://www.geologinenseura.fi/geologi-lehti/ohjeet.html>.